

kwartaalblad stichting duinbehoud

duin

1984 nr. 4

fl. 3,75

- ★ Zand voor Texel
- ★ Steeds meer meeuwen?
- ★ Iepeziekte: blijvend probleem?
- ★ Paddestoelen en zure regen

DUIN

jaargang 7, nr. 4
december 1984

ISSN - 0168-7948

redactie

Tom Hakbijl
Marc Janssen
Nora Kösters
Dick Melman
Gerit van Ommerring
Albert Salman
Lex Schelvis
Marijke Wallage

eindredactie

Albert Salman

tekeningen

Carel Hermsen (p. 5,17,22)
Waterloopkundig Lab. (p. 8)
Centrum voor Milieukunde (p. 10)
Marc Janssen (p. 13,14)
Dick Melman (p. 12, 18)
Staatsbosbeheer (p. 24)

type-werk en vormgeving

Joep Drenth
Marc Janssen
Gerit van Ommerring
Albert Salman
Lex Schelvis
Rosa Telkamp-Scharn

druk

Leidse STAG Drukkerij

redactie-adres

Duin, Postbus 11059,
2301 EB Leiden. Tel. 071-131800

losse nummers

f 3,75 + f 2,25 verzendkosten

abonnement 1985

particulieren: f 17,50
studerenden: f 16,=
instellingen: f 19,=
donateurschap:
tenminste f 25,= per jaar
giro 4016298 t.n.v. Kwartaalblad
Duin, Postbus 11059 te Leiden

overname van artikelen:

alleen na schriftelijke toe-
stemming van de redactie

bij de voorplaat:

Zilvermeeuw
foto: Erik Wanders

ERRATA VORIGE DUIN

blz. 6, rechterkolom, 11e re-
gel van onder, 2e woord moet
zijn: "rechtsaf".

blz. 11: inmiddels zijn uit-
verkocht: Duin 1980-1, 1981-3
en -4 en 1982-3.

blz. 28: beide foto's tonen
het VLS-kanaal.

blz. 36: het telefoonnummer
van de NZH is: 023-319227.

inhoud

PADDESTOELEN EN ... ZURE REGEN	3
<i>door Patrick Hommel en Dick Melman</i>	
DE KOP VAN SCHOUWEN: beschermd natuurmonument	6
<i>door Annegien Helms</i>	
TEXEL: ZAND NAAR HET STRAND DRAGEN	8
<i>door Ruud Stevers</i>	
REGIO's	
zand voor Texel	11
beroep tegen bestemmingsplan Zuidduinen	11
aktie tegen Cosmo Center succesvol	11
vergunning voor kanaal op Goeree	11
"baggerslib moet op Maasvlakte	12
vogeltrekstation op Voorne	12
300 meter drain in Berkheide	12
Natuurmonumenten verwerft deel Strypemonde	12
ALTERNATIEVE LOCATIES VOOR DE BERGING VAN ROTTERDAMS HAVENSLIB	13
<i>door Henk van Latesteijn</i>	
DEN HAAG DE ZEE IN ??	15
<i>door Erik van Dijk</i>	
STICHTINGSNIEUWS	16
PUBLIKATIES	
PWN-nieuwsbrief	17
milieu-encyclopedie	17
meeuwen in Meijendel	17
vegetatie Zuid-Holland	17
Westduinpark	18
Amblecuse	18
verschenen (diversen)	18
DE TOENAME VAN MEEUWEN LANGS DE KUST	19
<i>door Arie Spaans</i>	
EEN BIJZONDERE SAMENLOOP VAN GEBEURTENISSEN	22
<i>door Erik Wanders</i>	
LEGT DE IEP 'T LOODJE ?	23
<i>door Erik Klein Lebbink en Peter Melman</i>	
IEPEN KAPPEN IN DE DUINEN ?	25
<i>door Tom Hakbijl</i>	
ROND DE GANZENHOEK	26
<i>door Edwin Hoge</i>	
OP BEZOEK IN HET STAELDUINSE BOS	28
<i>door Dick Melman</i>	

duin in 1985

De nieuwe opzet die de redactie begin 1984 heeft gekozen, heeft een groot aantal positieve reacties opgeleverd en ook het themanummer over de AW-duinen is enthousiast ontvangen. In 1985 zal de redactie dan ook op de ingeslagen weg doorgaan. Bijzondere aandacht zal gegeven worden aan het Zwanenwater, de Zuidkennemerlandse duinen en Berkheide.

De abonnementsprijs wordt alléén voor bedrijven en organisaties verhoogd tot f 19,= per jaar. Dit houdt o.m. verband met de extra kosten van facturering. Alle abonnees zullen in januari of februari een acceptgirokaart ontvangen.

Den Haag verwacht na 1990 nieuwe bouwlokaties nodig te hebben. Tegen de mogelijke lokaties Wateringen en LeiNo wordt veel tegenstand verwacht, terwijl het alternatief stadsverdichting, dat tot ver na 1990 soulaas kan bieden (4), door Den Haag nog steeds niet voldoende serieus wordt genomen. Ook bij de geïnsinueerde grote behoefte aan industrieterrein zijn heel wat vraagtekens te plaatsen. Momenteel liggen meer dan 17.000 ha industrieterrein (aankoop- en inrichtingskosten ruim 9 miljard gulden!) in Nederland braak (6). Voor ruim de helft van de Nederlandse gemeenten betekent dit een gezamenlijke jaarlijkse rentederving van bijna een half miljard gulden. Tussen Le Havre en Hamburg liggen vele tienduizenden hectare industrie- en havengebied braak, terwijl nog nieuwe havens (bijv. Dollard) gepland worden (6). De talrijke braakliggende bouwlokaties en industrieterreinen zijn symptomen van onze "strukturele planologische overbesteding", o.a. ook gekenmerkt door 4000 gevallen van ruimteverlies door bodemverontreiniging (6). Prof. Ir. H.M. Goudappel (THE, stedelijke planning) is van mening dat Nederland voor landbouw, woningbouw, werkgelegenheid etc. niet één vierkante meter extra ruimte nodig heeft en in plaats van land aan te winnen, beter de "troep op het oude land" kan opruimen (Trouw, 17 nov. 1984).

Als extra argument tegen een vierde Scheveningse haven geldt de nabijheid van grote broer Rotterdam. De noodzaak van kustuitbreiding is dus niet aangetoond.

Mochten de plannen desondanks worden uitgevoerd, dan moet hier worden gememoreerd dat de plannemakers winst beloofden voor natuurmilieubehoudsbelangen (8). De verliezen aan waarden in het oude land (1,4,5,7) vereisen daarom bij doorgang van de plannen compensatie in het aangewonnen land (1). Voor natuurgebied moet ruimte worden gevonden in de karige 200 tot 600 ha "overig gebied" die volgens Van den Bosch & Veerman (2) f10,-/m² (20 tot 60 miljoen gulden) zullen kosten. Hierbij moet bedacht worden dat veiligstelling van bestaande natuurgebieden ca. f1,-/m² kost (4), zodat er wel keiharde garanties voor hoge natuurwaarden in het toekomstige natuurgebied moeten zijn om tevreden te kunnen zijn met compensatie.

Resumerend kan hier worden gesteld dat de economische noodzaak van kustuitbreiding nog niet is aangetoond. Verder blijkt steeds weer dat dit soort grote projecten veel duurder uitpakt dan oorspronkelijk begroot was. Het is vrijwel zeker dat bij het economisch rendabel maken van de kustuitbreiding natuurbelangen het onderspit zullen delven indien de kosten door technische tegenvalers oplopen. Op dit moment is er nog geen enkele garantie voor de

bestaande, noch voor de "nieuwe" natuurgebieden en is er onduidelijkheid over de effecten op het zeemilieu. Redenen voor de natuur- en milieuorganisaties om in dit stadium een krachtig "nee" tegen de plannemakers te laten horen.

LITERATUUR

1. H.D. VAN BOHEMEN, 1984. Compensatie voor milieuschade nodig bij verbreding van de kust. NRC Handelsblad 29 okt. 1984.
2. F.A.J. VAN DEN BOSCH & C.P. Veerman, 1984. Macro-economische consequenties van een kustuitbreiding tussen Hoek van Holland en Scheveningen, een eerste aanzet. Rapport Interuniversitaire Interfaculteit Bedrijfskunde, Delft.
3. J.S. KNIPSCHER, 1984. Bedrijfsleven moet met voorstel komen inzake Plan Waterman (Ned. Christelijke Werkgeversbond). NRC Handelsblad 11 oktober 1984.
4. L.D. DE JONG, 1982. Inleiding op symposium "Kustuitbreiding" 31 maart 1982 in Delft (visie Stichting Natuur en Milieu).
5. R.H.J. MOOREN, 1983. De duinen tussen Hoek van Holland en Scheveningen, een vegetatiekartering op landschapsecologische grondslag. Prov. Waterstaat Z.-Holland/Duinwaterleiding van 's-Gravenhage.
6. H. SCHMIDT, 1984. Met de Markerwaard kan alleen kattekwaad worden uitgehaald. Trouw 17 nov. 1984.
7. Stuurgroep Kustuitbreiding ten noorden van de Nieuwe Waterweg, 1984. Onderzoek naar de mogelijkheid van kustuitbreiding tussen Hoek van Holland en Scheveningen. Hoofdrapport. Provinciale Waterstaat Z.-Holland.
8. R.E. WATERMAN, 1984. Naar een integraal kustbeleid voor Zuid-Holland. In: Jaarverslag 1983 van de Ned. Waterschapsbank, Den Haag.
9. D. MELMAN, 1980. Natuurbouw in zee? Duin 3 (4):23-28.

stichtingsnieuws

STUDIEDAG DUINVALLEIEN

Onder grote belangstelling is op 26 oktober jl. de studiedag 'Terugkeer Vochtige Duinvalleien' gehouden op het Gorlaeus Laboratorium in Leiden. De eerder gereserveerde zaal was nl. te klein gebleken. Ondanks toch nog vele afzeggingen werd de dag door ruim 200 mensen bijgewoond.

Het uitgebreide verslag van de lezingen en discussies zal verschijnen in januari en is te bestellen door storting van f 6,- op giro 3505200 t.n.v. Stichting Duinbehoud te Leiden. AS

THEMANUMMER AW-DUINEN

Al een maand na het verschijnen van het themanummer over de

AW-duinen was de gehele oplage van 1000 exemplaren uitverkocht. Vandaar dat een 2e druk is verschenen, waarin een aantal storende fouten is verbeterd. Op blz. 2 van dit nummer zijn de errata afgedrukt voor onze abonnees. AS

AUTOMATISERING

Dankzij een speciale subsidie van het Ministerie van Landbouw en Visserij wordt begin januari door de Stichting Duinbehoud een Sharp microcomputer in gebruik genomen voor tekstverwerking, ledenadministratie en boekhouding. De abonnees van Duin zullen daarom pas later hun acceptgirokaart ontvangen. AS

PUBLIKATIEFONDS DUINEN

De Stichting Duinbehoud heeft een Publikatiefonds in het leven geroepen, waarmee investeringen kunnen worden gedaan t.b.v. publikaties die bijdragen aan beheer en behoud van de duinen. Dit is mogelijk geworden dankzij een legaat van de Stichting Wetenschappelijk Duinonderzoek, die inmiddels is opgeheven.

Gezien de doelstellingen van de opgeheven stichting en de bepalingen van het legaat is het de bedoeling o.m. publikaties over onderzoek te helpen financieren. Verder zal uit het fonds de uitgave van een serie wandel- en informatiegidsjes worden bekostigd. AS